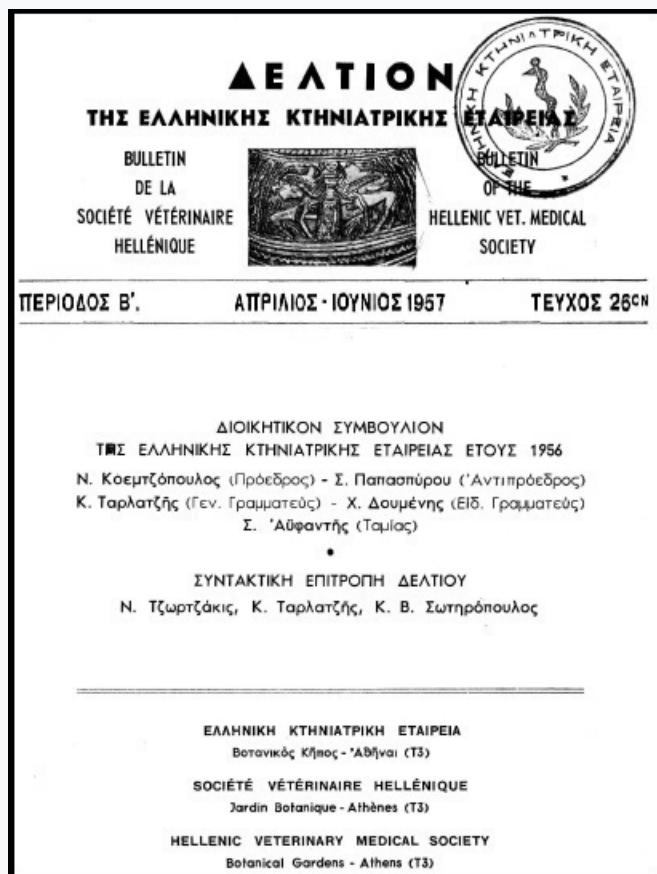

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 8, No 2 (1957)

ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΚΑΡΔΙΑΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΥΝΟΣ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ DIROFILARIA IMMITIS

R. D. Mc QUEEN

doi: [10.12681/jhvms.17693](https://doi.org/10.12681/jhvms.17693)

Copyright © 2018, R.D.Mc QWEEN

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Mc QUEEN, R. D. (1957). ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΚΑΡΔΙΑΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΥΝΟΣ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ DIROFILARIA IMMITIS. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 8(2), 69–72.
<https://doi.org/10.12681/jhvms.17693>

ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΚΑΡΔΙΑΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΥΝΟΣ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ DIROFILARIA IMMITIS

Υ π ό

RALPH D. Mc QUEEN, USAF, VC :

Σμηναγού

Ο Σμηναγός R. D. Mc Queen περιγράφει τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι διαπιστωθὲν περιστατικὸν καρδιακῆς ἀνεπαρκείας κυνός, ὀφειλόμενον εἰς τὸ παρὰσιτον *Dirofilaria immitis*. Τοῦτο διεπιστώθη τόσον ἐκ τῆς αἵματο λογικῆς ἐξετάσεως, ὅσον καὶ ἐκ τῆς νεκροτομῆς.

Ἡ πιθανότης μόλυνσεως τοῦ κυνός ἐν Ἑλλάδι, ὅπου οὗτος εὕρισκετο ἀπὸ τετραετίας, ἀμφισβητεῖται καθ' ὅσον ὁ κύων ἔζησε κατὰ τὸ παρελθόν εἰς Ν. Α. περιοχὴν Η. Π. Α. ὅπου ἡ συχνότης τοῦ παρασίτου εἶναι λίαν ὑψηλή. Ὁ Σ. προτείνει τὴν συστηματικὴν ἐρευναν ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τόσον τῶν κυνῶν ὅσον καὶ τῶν ἀπομυζητικῶν ἐντόμων τῆς χώρας, διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοῦ παρασίτου τούτου ἐν Ἑλλάδι.

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν

Κύων, boxer, ἄρσεν, ἡλικίας 10 1/2 ἐτῶν ἐξητάσθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν κλινικὴν μικρῶν ζώων τῆς 7206 Ἀμερικανικῆς Ἀεροπορικῆς Βάσεως (Ἀθήναι) τὴν 4 Ἰανουαρίου 1957.

Κατὰ τὸ ἀναμνηστικὸν ὁ κύων εἶχεν ὑποστῇ τρεῖς καρδιακὰς προσβολὰς κατὰ τὸ διάστημα τῆς προηγουμένης ἑβδομάδος.

Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν παρουσίασε συστολικούς σπασμούς τῶν γραμμωτῶν μυῶν καὶ ἄφθονον σιελόρροϊαν, στικτῶς αἱμορραγικὴν. Ἡ ὄρεξις τοῦ κυνός ἦτο βουλιμιαία, ἡ δίψα ὑπερβολικὴ καὶ ἡ οὔρησις συχνотάτη. Κατ' Ὀκτώβριον 1956 ὁ ἀσθενὴς εἶχεν ὑποστῇ παρομοίαν προσβολήν, ὑπεβλήθη δὲ τότε εἰς ἀνθελμινθικὴν θεραπείαν δι' ἀγνώστου τῷ ἰδιοκτήτῃ ἀνθελμινθικοῦ ἰδιοσκευάσματος. Ἐκτοτε οὐδεμίαν ἄλλην προσβολὴν ὑπέστη πλὴν τῶν τελευταίων ἀναφερθεῖσων τοιούτων.

Κ Λ Ι Ν Ι Κ Η Ε Ξ Ε Τ Α Σ Ι Σ

Ἐκ τῆς ἐπικρούσεως καὶ στηθοσκοπήσεως διεπιστώθη ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπερτροφία καὶ διεύρυνσις τῆς καρδίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ταχυκαρδία μετὰ παραινευμένου συστολικοῦ φυσήματος. Ἐπειδὴ τὸ μέγιστον τῆς ἐντάσεως τοῦ συστολικοῦ φυσήματος ἦτο περισσύτερον ἀντιληπτὸν εἰς τὸ 4ον

δεξιὸν μεσοπλεύριον διάστημα, συνωδεύετο δὲ ὑπὸ οἰδήματος κατὰ τὸ στέρονον, ὑποψιάσθημεν ἀνεπάρκειαν τῆς δεξιᾶς κολποκοιλιακῆς βαλβίδος.

Παρατηρήθη ἐπίσης ἐλαφρὰ πνευμονικὴ συμφορῆσις, καίτοι δύσπνοια ἢ βῆξ δὲν ἀναφέρετο εἰς τὸ ἀναμνηστικόν.

Θεραπεία: Ἐχορηγήθη δακτυλίτις ἀπὸ τοῦ στόματος, ἐμειώθη εἰς τὸ ἐλάχιστον τὸ χορηγούμενον Na καὶ περιορίσθη ὡσαύτως εἰς τὸ ἐλάχιστον ἢ ἄσκησις. Ἡλαττώθησαν ἐπίσης αἱ τροφαὶ ζ.π. ἐν ᾧ τὸ 50 % τῆς τροφῆς τοῦ ἀσθενοῦς ἀντικατεστάθη δι' ὀρυζὸς καὶ ἐβρασμένων χορταρικῶν.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἐξέτασιν, ἥτις ἔλαβε χώραν μετὰ τριήμερον, διεπιστώθη ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς εἶχε σημειώσῃ βελτίωσιν. Τὸ φύσημα ἦτο ὀλιγώτερον ἔντονον, ὁ ρυθμὸς τῶν παλμῶν φυσιολογικὸς καὶ ὁ σφυγμὸς ἰσχυρότερος. Τὸ οἴδημα εἶχεν ὑποχωρήσει τελείως. Αἱ καρδιακαὶ προσβολαὶ καίτοι δὲν εἶχον ὑποχωρήσει ἦσαν ὅμως ἡπιώτεραι. Θεραπευτικῶς ἡ αὐτὴ ἀγωγή ὡς καὶ πρότερον.

Τὴν 10 Ἰανουαρίου 1957 ὁ ἀσθενὴς ὠδηγήθη πρὸς ἐπανεξέτασιν.

Σοβαρωτάτη ὑποτροπὴ ἐπὶ τῆς ὅλης καταστάσεως εἶχε παρουσιασθῇ, συνισταμένη κυρίως εἰς ἀλλεπαλλήλους καρδιακὰς προσβολὰς ἐμφανιζομένας κατὰ διαστήματα 5-10 λεπτῶν. Ἡ φλεβικὴ πίεσις ἦτο ὑψηλὴ, ἡ δὲ συμφορῆσις ὅλων τῶν φλεβῶν λίαν ἐμφανὴς. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τελευταίας ταύτης ἐξετάσεως ὁ ἰδιοκτῆτης ἀνέφερεν ὅτι ὁ κύων, ἀγορασθεὶς ἐν Βιέννῃ, εἶχεν ἀκολούθως ζήσει μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ν.Α. περιοχὴν τῶν Η.Π.Α. καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας ὅπου ὁ ἰδιοκτῆτης, ὡς στρατιωτικὸς, ἔχει μετατεθῇ πρὸς τετραετίας. Ἐπειδὴ ἡ συχνότης τοῦ παρασίτου *Dirofilaria* εἰς τὴν ὥς ἄνω περιοχὴν τῶν Η.Π.Α. εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλὴ, ἐλήφθησαν δείγματα αἵματος πρὸς ἔρευναν τυχὸν ὑπάρξεως μικροφιλαριῶν εἰς τὸν ὄρον τοῦ αἵματος καὶ διὰ μίαν πλήρη αιματολογικὴν ἐξέτασιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ θεραπευτικῶς, πρὸς ἐπίτευξιν ἰσχυροτέρας καρδιακῆς τόνωσης, ἐχορηγήθη *Digitoxine*.

Ἡ ἐξέτασις τοῦ ὁροῦ αἵματος διὰ τῆς μεθόδου τῆς συμπυκνώσεως ἀπέδειξεν ἀφθονίαν μικροφιλαριῶν. Ἐκ τῆς γενικῆς αιματολογικῆς ἐξετάσεως, ἦτοι τῆς ἀριθμώσεως ἐρυθρῶν καὶ λευκῶν αἰμοσφαιρίων, προσδιορισμοῦ αἰμοσφαιρίνης καὶ λευκοκυτταρικοῦ τύπου, οὐδὲν τὸ μὴ φυσιολογικὸν ἀνευρέθη.

Συνεπεία τῆς ἀνωτέρω διαγνώσεως ἡ εὐθανασία ἀπεφασίσθη διὰ τὴν 14 Ἰανουαρίου 1957, ἐπειδὴ ὅμως μικρὰ τις, παροδικαὶ ἄλλωστε, βελτίωσις ἐσημειώθη ἐκ τῆς χορηγήσεως τῆς *Digitoxine*, αὕτη ἔλαβε χώραν τὴν 21 Ἰανουαρίου 1957.

Ἐκ τῆς νεκροτομῆς ἐπεβεβαιώθη ἀρχικῶς ἡ ὑπερτροφία καὶ διεύρυνσις τῆς καρδίας. Παρατηρήθη ἐλαφρὰ πάχυνσις τῆς τριγλώχινος βαλ-

βίδος καὶ ὀζώδεις σχηματισμοὶ μεγέθους κέχρου προσερχόμενοι ἐξ ὀργανωμένων θρόμβων αἵματος. Ἐπὶ τῆς ὥς ἄνω κολποκοιλιακῆς βαλβίδος παρατηρήθη συσφύσεις ὠρίμων σκωλήκων μήκους 4-5 ἐκ. ὑπὸ μορφὴν ἰνῶν ἐκτεινομένων μέχρι τῶν διακλαδώσεων τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας. Ἡ ὥς ἄνω μάζα ἀπέφρασε σχεδὸν ὁλοσχερῶς τὴν ροὴν τοῦ αἵματος πρὸς τοὺς πνεύμονας.

Εἰς τοὺς πνεύμονας παρατηρήθησαν μέλανα στίγματα διαμέτρου μέγιστοι 1 χιλιοστοῦ, κυρίως δὲ κατὰ τὴν περίμετρον τῶν λοβῶν. Οἱ νεφροὶ ἦσαν ἐλαφρῶς ὑπέραιμικοί, ὁ δὲ σπλὴν λίαν διογκωμένος. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς τομῆς τοῦ τελευταίου ἦτο βαθύερυθρος, παρατηροῦντο δὲ λευκωπαὶ κηλίδες. Ἐκ τῶν λοιπῶν σπλάγχων οὐδὲν τὸ ἄξιον λόγου.

Ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις τῶς ἀνωτέρω σπλάγχων ἀπέδειξε τὰ ἀκόλουθα :

Ἐπὶ τῶν πνευμόνων παρατηρήθη παθητικὴ ὑπέραιμία (φλεβικὴ) μετὰ λίαν ἐλαφροῦ οἰδήματος τῶν κοιλοτήτων τῶν κυψελίδων, ὡς καὶ διάσπαρτοι καταθέσεις κόνης ἀνθρακος.

Ἐπὶ τῶν νεφρῶν καὶ τοῦ σπληνὸς ἔντονος παθητικὴ ὑπέραιμία.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α

Ἡ διάγνωσις τῆς φιλαριώσεως τοῦ κυνὸς ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας ἐγείρει τὸ ἐρώτημα ὡς πρὸς τὴν πηγὴν τῆς μολύνσεως. Κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην ὁ κύων ἐμολύνθη κατὰ τὴν διαμονὴν του εἰς Ν.Α. περιοχὴν Η.Π.Α. ὅπου ἡ φιλαρίασις ἀπαντᾷ μετὰ μεγάλης συχνότητος. Ἡ βραδεῖα ἐξέλιξις τῆς καρδιακῆς νόσου, ὡς καὶ ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν εὐρεθέντων κατὰ τὴν νεκροτομὴν ὠρίμων σκωλήκων, συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ταύτης. Ἐν τούτοις ἡ δυνατότης μολύνσεως ἐν Ἑλλάδι δὲν πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ τελείως.

Ἐπειδὴ ἐπομένως ἡ προέλευσις τοῦ παρασίτου εἰς τὸ ἀνωτέρω περιστατικὸν δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ, θὰ ἔδει νὰ ἀναμείνωμεν τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς ἐρεῦνης ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τόσον τῶν κυνῶν, ὅσον καὶ τῶν ἀπομυζητικῶν ἐντόμων τῆς χώρας προτοῦ ἀντλήσωμεν συμπεράσματα περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῆς ἀσθενείας ταύτης ἐν Ἑλλάδι.

Μόλυνσις ἐνὸς νεαροῦ κυνός, ὅστις συνῆξει μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς δὲν ἐπετεύχθη λόγῳ τοῦ ὅτι ἀμφοτέρω τὰ ζῶα οὐδέποτε παρουσίασαν ἐπ' αὐτῶν ἀπομυζητικὰ ἔντομα, ἅτινα εἶναι, ὡς γνωστόν, οἱ ἐνδιάμεσοι ξενισταὶ τοῦ παρασίτου.

Θεραπευτικῶς, οὐδὲν ἐκ τῶν φερομένων ὡς ἀποτελεσματικῶν φαρμάκων κατὰ τοῦ παρασίτου ἐδοκιμάσθη εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην. Ὡς γνωστόν, τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον ἀνευρισκόμενα ἰδιοσκευάσματα εἶναι δραστικὰ ἔναντι, εἴτε τῶν ὠρίμων σκωλήκων εἴτε τῶν προνυμφῶν τούτων, προκαλοῦν δὲ συχνάκις λίαν δυσάρεστα ἐπακόλουθα, ὡς τοξαιμίαν καὶ ἐμβολὰς

συνεπείᾳ τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ τεμαχισμοῦ τοῦ παρασίτου. Οὐδὲν ἄλλωστε ἦτο δυνατόν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων τῆς καρδίας ὥς αὐταὶ περιγράφονται εἰς τὸ ἀνωτέρω περιστατικόν.

Ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας μας :

1ον. Πρὸς τὸν Κτην. κ. Βέλτσον τοῦ 984 Κτ. Ε.Ε. διὰ τὴν ὅλην ἐργαστηριακὴν ἔρευναν καὶ συμπαρατάσασιν ἐπὶ τῆς διαπιστώσεως τοῦ ἀνωτέρω περιστατικοῦ.

2ον. Πρὸς τὸν Ὑφηγητὴν κ. Φωτάκην τοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, ὅστις ἐξήτασε τὰς ιστολογικὰς τομὰς τῶν σπλάχνων.

3ον. Πρὸς τὸν Ἀρχιτρον κ. Μεταξῆτον τοῦ 444 Κ. Ἐρευνῶν διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ληφθεῖσας μικροφωτογραφίας τοῦ παρασίτου.

S O M M A I R E

Dirofilaria immitis cause d'insuffisance cardiaque chez le chien

Capitaine de l'U.S.A.F. R.D.Mc Queen.

L'auteur décrit le premier cas d'insuffisance cardiaque du chien, due au parasite *Dirofilaria immitis*, constaté en Grèce.

Le diagnostic a été confirmé par l'examen du sang autant que par l'autopsie.

La possibilité de contagion du chien, en Grèce, où il se trouvait depuis quatre ans, est discutée, vu que le chien vivait auparavant dans la région Sud-Est des Etats Unis où le parasite est très répandu. Le Capitaine propose un examen systématique des chiens et des insectes hématophages en Grèce, pour s'assurer de l'existence ou non du parasite en question.

S U M M A R Y

Dirofilaria immitis as cause of congestive heart failure on a dog

Captain R.D. Mc Queen, U.S.A.F., VC.

The writer describes on a dog the first case reported in Greece of congestive failure due to the parasite *Dirofilaria immitis*. The fact was ascertained both by blood test and by postmortem examination.

The possibility of contagion in Greece, where the dog was brought four years ago, is considered as improbable, given that it lived before in the Southeastern States, of U.S.A. where the parasite is very common. The author proposes a systematic search to be started, among the dogs as well as the blood-sucking insects of the country, to make sure the parasite in question exists or not in Greece.